

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll).

Plan 2020-2024 for eierskapskontroll

Kontrollutvalget i Rælingen kommune

Utarbeidet av

Viken kontrollutvalgssekretariat IKS

Innhold

Kontrollutvalgets mandat.....	2
Hvilke selskapsformer er omfattet av eierskapskontroll?.....	2
Eierskapskontroll	2
Prioriteringer	3
VEDLEGG.....	4

Kontrollutvalgets mandat

Ifølge kommuneloven § 23-2 skal kontrollutvalget påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper mv. Denne oppgaven er definert som eierskapskontroll.

Eierskapskontroll er videre omtalt i kommuneloven § 23-4 og i kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften. I tillegg har kommuneloven § 26-1 om eierskapsmelding betydning for eierskapskontrollen. Relevante lov- og forskriftsbestemmelser er vedlagt denne planen.

Kontrollutvalget er bestiller av eierskapskontroll og kommunens forvaltningsrevisor er utfører.

Det er vanlig at kontrollutvalget blir gitt myndighet til å gjøre endringer i planen. I slike tilfeller må dette rapporteres til kommunestyret, eksempelvis i kontrollutvalgets årsrapport.

Hvilke selskapsformer er omfattet av eierskapskontroll?

Selskapstyper som er omfattet av eierskapskontroll er:

- a) interkommunale selskaper etter IKS-loven
- b) interkommunale politiske råd
- c) kommunale oppgavefelleskap
- d) aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer.

Eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal fremme forslag til plan for eierskapskontroll for kommunestyret. Det er kommunestyret som etter forslag fra kontrollutvalget bestemmer hvilke selskaper det skal gjøres eierskapskontroll av.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

En nærmere undersøkelse av eller i et selskap, med henblikk på å vurdere eksempelvis selskapets tjenester eller organisasjon, er ikke eierskapskontroll, men kan snarere gjennomføres som en forvaltningsrevisjon. En slik undersøkelse bør eventuelt fremgå av kommunens plan for forvaltningsrevisjon.

Ved gjennomføring av eierskapskontrollen vil det være relevant å vurdere oppgaven opp mot kommunens eierskapsmelding. Kommunen skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret selv.

Eierskapsmeldingen skal inneholde:

- Prinsipper for eierstyring
- Oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende eierinteresser i

- Kommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende eierinteresser i virksomhetene omtalt i forrige strekpunkt

Prioriteringer

Kontrollutvalgene på Romerike bestiller eierskapskontroller i fellesbestillinger.

Det foreslår at det gjøres eierskapskontroll av følgende selskaper:

- Styrevalgprosesser (bestilt september 2019)
- Samfunnsansvar (bestilt september 2020)
- Øst 110-sentralen IKS
- Samfunnssikkerhet og beredskap
*Det kan også vurderes eierskapskontroll knyttet til ulike selskapers funksjon i samfunnssikkerhets- og beredskapssammenheng. I en slik kontroll undersøkes eiers oppfølging av hvordan kommunens selskaper er organisert og dimensjonert i beredskapsspørsmål.
En mulig problemstilling kan være:
Hvordan sikrer Rælingen kommune at selskapene ivaretar beredskapsspørsmål?*

VEDLEGG

Sentrale bestemmelser om eierskapskontroll

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

LOV-2018-06-22-83

23-2.Kontrollutvalgets ansvar og myndighet

Kontrollutvalget skal påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)**
- e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

.....

§ 23-4.Eierskapskontroll

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget selv. Kommunestyret og fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen

.....

§ 23-6. Innsyn og undersøkelser i selskaper o.l.

Kontrollutvalget kan kreve de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll, fra

- a) interkommunale selskaper etter IKS-loven
- b) interkommunale politiske råd
- c) kommunale oppgavefellesskap
- d) aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer.

Opplysningene etter første ledd kan kreves fra virksomhetens daglige leder, styret og den valgte revisoren for selskapet.

Kontrollutvalget kan foreta undersøkelser i virksomheten hvis det er nødvendig.

Kommunestyret og fylkestinget kan fastsette regler om kontrollutvalgets kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper som er nevnt i første ledd, og om hvilke dokumenter mv. som skal sendes til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget skal varsles om møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer og har rett til å være til stede i disse møtene.

Kontrollutvalgets innsynsrett og rett til å foreta undersøkelser etter første og andre ledd gjelder på tilsvarende måte overfor andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen eller fylkeskommunen. Innsynet og undersøkelsene skal imidlertid bare omfatte det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten blir oppfylt.

.....

Kapittel 26. Eierstyring

§ 26-1. Eierskapsmelding

Kommuner og fylkeskommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv.

Eierskapsmeldingen skal inneholde

- a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring
- b) en oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i
- c) kommunens eller fylkeskommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene nevnt i bokstav b.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon

FOR-2019-06-17-904

§ 4. Kontrollutvalgets rapportering om forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller

Kontrollutvalget skal rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller og resultatet av dem.